

TÜRKİYE'DE KADIN GİRİŞİMCİLİK VE FİNANSAL RİSKLERİN ELE ALINMASI

Emel SARAÇ*

Öz

Girişimcilik, temel bir üretim faktörü olup, fikri çıktının ekonomik değere dönüştürülmesi anlamına gelir. Sanayi devriminden sonra dünyada üretim araçlarının makineleşmesi daha fazla istihdam alanı yaratmış ve erkek egemen iş dünyası kadın istihdamıyla tanışmıştır. Son yüzyılda kadınların istihdama ve çalışma yaşantısına katkısı büyük oranda artış göstermektedir. Ülkelerin ekonomik görünimleri ve toplumları finansal anlamda kaldıran en küçük yapı taşları girişimciler olarak anılmaktadır. Kadınlar, ülke ekonomisine farklı yollarla katkıda bulunuyor. Kadınlar giderek daha fazla istihdam yerine girişimciliği tercih ediyor; bilgi, beceri ve deneyimlerini ulusal istihdamı, ihracatı ve ekonomik büyümeyi artırmak için kullanıyorlar. İhracatı destekliyor, büyümeyi hızlandırıyor. Geleneksel rollerden sıyrılıp yenilikçi fikirlerle ekonomiye değer katıyor. Bunun yanı sıra esnek çalışma koşulları, bağımsız hareket edebilme alanı ve katma değer yaratma olgusunu girişimcilikte kullanmak istemektedirler. Girişim sermayelerini öncelikle bireysel tasarruflarında sonrasında da aile sermayesinden sağlamaktadırlar. Kadın girişimciliğin serüveni en çokta bu noktada sermaye ve sonrasında finansal olarak devam edebilme risklerini barındırmaktadır. Bu çalışmanın amacı ülkemizde kadınların bağımlı çalışmasına karşın bireysel girişimcilik faaliyetleri ve karşılaştığı finansal sorunlar ele alınmaktadır. Yöntem olarak TÜİK verileri kullanılarak girişimci kadın sayısı ve kadın girişimcilerin finansal kaynaklara ulaşmaktaki sorunlarını ele almaktadır. Kadın girişimciler Türkiye'de finansal engellere rağmen girişimcilik faaliyetlerini sürdürüyor. TÜİK verileri, yüksek faiz ve kesintiler, yetersiz cinsiyet eşitliği politikaları nedeniyle kaynaklara erişimde zorluk yaşadıklarını gösteriyor. Devlet destekli kurumlar önemli finansal destek sağlasa da sürdürülebilir çözümler gerekiyor. Bu çalışma, kadınların bağımlı çalışmadan bireysel girişimciliğe geçişini ve karşılaştıkları sorunları inceliyor. İstatistiksel analizler ışığında, finansal kaynakların sürdürülebilirliği için öneriler sunuluyor.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kadın Girişimci, Finans, Finansal Risk, Sermaye.

ADDRESSING WOMEN ENTREPRENEURSHIP AND FINANCIAL RISKS IN TÜRKİYE

Abstract

Entrepreneurship, as the most fundamental element of production factors, is defined as the transformation of human intellectual output into economic value. Following the Industrial Revolution, the mechanization of production tools worldwide

* Dr. Ostim Teknik Üniversitesi emel.sarac@ostimteknik.edu.tr <https://orcid.org/0000-0002-6274-5986>

created more employment opportunities and introduced the predominantly male workforce to female participation. Over the past century, women's contribution to employment and professional life has significantly increased. Entrepreneurs, the smallest building blocks of economies, are recognized as key drivers of financial progress and societal development. Women contribute to national economies through various means. Instead of working in paid employment, they enhance workforce participation via entrepreneurship and flexible working models. They support exports, accelerate growth, and transition from traditional roles to innovative ideas, thus adding value to the economy. Additionally, they aim to leverage entrepreneurship to benefit from flexible working conditions, the ability to act independently, and the potential to create added value. Female entrepreneurs primarily secure venture capital from personal savings, followed by family resources. However, the journey of female entrepreneurship often involves risks, particularly in obtaining and maintaining financial resources. This study examines the individual entrepreneurial activities of women in contrast to dependent employment, focusing on the financial challenges they encounter in Turkey. Using data from TÜİK (Turkish Statistical Institute), the research analyzes the number of female entrepreneurs and the difficulties they face in accessing financial resources. Despite significant barriers, such as high interest rates, excessive deductions, and insufficient gender equality policies, female entrepreneurs in Turkey continue to pursue entrepreneurial activities. TÜİK data reveals that these challenges hinder their access to resources, even though government-supported institutions provide substantial financial aid. However, sustainable solutions are urgently needed. This study explores the transition of women from dependent employment to individual entrepreneurship and investigates the obstacles they face. Based on statistical analyses, it offers recommendations for ensuring the sustainability of financial resources.

Keywords: Entrepreneurship, Female Entrepreneur, Finance, Financial Risk, Capital.

Giriş

Üretmek insanoğlunun yaratılışından günümüze hayatın her alanında en temel ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Üretim kendi içerisinde birden fazla faktörü barındırmaktadır. Bunların arasında en önemlisini girişimci oluşturmaktadır. Üretim için ihtiyaç duyulan faktörleri bir araya getirmek ve bunlardan ekonomik değer yaratmak girişimciliğin temelini oluşturmaktadır. Girişimcilik, yeni iş fikirleri ve alanları yaratarak, iktisadi büyümeye katkıda bulunmakta yenilenme yoluyla ekonominin sürdürülebilirliği güçlendirmektedir (Soysal, 2010). Ülkelerin kalkınmasında en önemli gösterge girişimci sayıları ve onların yarattığı ekonomik katma değer ile doğrusal orantılı olarak ilerlemektedir. Kadın iş gücünün de istihdama dahil edilmesi ve kadınların bizzat girişimci olarak istihdama destek vermek istemeleri ülkelerin ekonomik büyümesinde önemli rol oynamaktadır. Kadın girişimciler, genellikle kayıt dışı ekonomik faaliyetlerdeki, kendi başına ya da birden fazla ortağı olan, mali, idari ve sosyal sorumluluk alan ve aktif olarak bir mal ya da hizmet üreten veya satın alan bir kişidir (Espoir vd., 2020).

Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesi için özellikle yerel ekonomilerde kadın girişimcilerin rolü büyüktür. Bunun nedenleri arasında istihdam yaratma güçleri ve çevrelerine sağladıkları sosyal fayda sayılabilir (Can ve Karataş, 2007).

Girişimcilik, rekabetçi ekonomik ortamda risk alımının başlangıcı olarak kabul edilmekte ve girişimcilik kültürü ekonomik refahın ön koşulu olarak görülmektedir (Ağır ve Kara, 2017). Ülkelerin kalkınması ve rekabet güçlerinin artması için girişimciliğin hayati bir öneme sahip olması, kadınların girişimcilik potansiyellerinden yararlanılmasını zorunlu kılmaktadır (Polattaş, 2024). Kadın girişimcilerin mal ya da hizmet üretme süreçlerinde karşılaştıkları en önemli sorunların başında finansmana erişim sıkıntısıdır. Erkek girişimcilere oranla kadın girişimciler finans bulmakta daha fazla zorluk yaşamaktadır. Ülkemizde kadın nüfusu dikkate alındığında kadınların üretime dahil edilmesi ve girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi ülke kalkınmasına önemli katkı sağlanması beklenmektedir.

1. KAVRAMSAL

Girişimciliğin ilk defa kavramsallaştırılması 1732’de Richard Cantillon’un girişimcilik üzerine yazdığı eserde yer almıştır (Küçüköğlu vd., 2020). 20. yüzyılın başlarından itibaren girişimcilik hem işletme hem de iktisat literatüründe dördüncü üretim faktörü olarak kabul görmüştür (Narin vd., 2006). Girişimci, toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için risk alarak sıfırdan iş kuran ya da mevcut işletmeleri geliştirerek katma değer yaratan kişidir (Altuntaş vd., 2015). Oğuz (2019) girişimciyi, bir ekonomik birimin tüm faaliyetlerinde karar alma yetkisine sahip, riskler karşısında bağımsız hareket edebilen kişi olarak tanımlamışlardır. Girişimciler yenilikçi, yaratıcı, dinamik ve değişime açık bireylerdir (Yelkikalan, 2006). Aynı zamanda ekonomik kalkınmada önemli rol oynayarak yeni firmalar kuran ve geliştiren bireylerdir (Yetim, 2002). Girişimcilik, katma değer yaratma, istihdam sağlama ve sosyal fayda gibi işlevleriyle ekonomilerin gelişiminde kritik bir öneme sahiptir (Sönmez vd., 2016). Girişimciler sayesinde yeni iş olanakları doğar, toplumun ihtiyaçları karşılanır ve ekonomik büyüme sağlanır. Schumpeter, girişimcileri ekonomik gelişimin dinamiği olarak değerlendirir ve onları ikiye ayırır: Dinamik girişimciler, yeni buluşlar ve yenilikçi üretim süreçleriyle maliyetleri düşürerek kar oranlarını artıran kişilerdir. Statik girişimciler ise mevcut yenilikleri uygulayanlardır (Yakupoğlu, 2018). Her iki girişimci türü de ekonomik denge için gereklidir. Girişimcilik, ekonomik, sosyodemografik ve psikolojik faktörlerin karşılıklı etkileşimiyle şekillenir. Kuramsal çalışmalar, girişimci kişiliğin bu faktörlerden etkilendiğini vurgular (Arslan, 2002). Girişimcilik potansiyelinin ortaya çıkmasında hem kişinin kişisel özellikleri hem de içinde bulunduğu toplumun dinamikleri büyük rol oynar. Arıkan çalışmasında Bursa ilinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin; mevcut faaliyetlerini tespit etmek, girişimci olma nedenlerini belirlemek, başarı veya başarısızlıklarına etki eden faktörleri ortaya

çıkarmaktır. Elde edilen bulgular doğrultusunda tespit edilen engellere yönelik çözüm önerileri sunulmaktadır (Arıkan, 2016).

2. LİTERATÜR

Arslan ve Toksoy'un (2017) çalışmasında, kadın girişimcilerin iş kurarken karşılaştıkları zorluklar incelenmiş ve bürokratik işlemlerin karmaşıklığı, nitelikli eleman bulma, finansmana erişim ve kredi kullanmada yaşadıkları sıkıntılar vurgulanmıştır. Bu zorlukların aşılmasında kadın kuruluşlarının sağlayacağı danışmanlık desteği ve kadın girişimcilere yönelik avantajlı kredi alternatiflerinin kritik olduğu belirtilmiştir. Keskin'in (2014) çalışmasında, Türkiye'de kadın girişimcilerin oranının düşük olduğu ve bu potansiyelin ortaya çıkartılmasının desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir. TOBB Kadın Girişimciler Kurulu ile yapılan bir çalışmada ise kadın girişimcilerin sektörlere göre dağılımı ele alınmış, en çok imalat ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösterdikleri raporlanmıştır (Keten, 2011). Çakıcı (2004) çalışmasında kadın girişimcinin işletme faaliyetlerini yürütmede yakın çevresine bağımlılığı ve bu çevrenin işlerini etkileme düzeyleri incelenmektedir. Bu nedenle, kadın girişimcinin işletme fonksiyonlarını yerine getirmede ne kadar etkili olduğunu ortaya koymak, araştırmanın amacı olarak belirlenmiştir.

Birleşmiş Milletler Küresel Girişimcilik İzleme programına göre (GEM), girişimcilik faaliyetleri en çok 25-34 yaş arasında görülmekte ve kadınların yeni iş kurma oranı erkeklere göre daha düşüktür (Erdemir, 2018). Türkiye'de girişimciliğin sürdürülememesinin ana nedenleri arasında kârlılık ve finansmana erişim güçlükleri öne çıkmaktadır (Bosma ve Kelley, 2019). Shmailan (2016) ise kadın girişimcilerin erkeklere kıyasla daha az borçlandığını ve genellikle kişisel birikimlerini veya ailelerinden ödünç aldıkları paraları kullanarak iş kurduklarını belirtmiştir. Kadınlar, teminat gösterememekten dolayı kredi alma süreçlerinde sıkıntılar yaşamakta, bu da iş kurma ve büyüme süreçlerini zorlaştırmaktadır (Keskin, 2017).

Sonuç olarak, kadın girişimciler, finansal kaynaklara erişimde cinsiyet temelli zorluklarla karşılaşmakta ve toplumsal roller nedeniyle kredi alırken teminat gösterme konusunda dezavantaj yaşamaktadırlar (Uyanık, 2020). Bu nedenle, kadın girişimciler için özel destek programlarının ve finansal çözümlerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Kutanis ve Karakiraz (2013), girişimcilikte cinsiyet faktörünü inceledikleri çalışmalarında, erkeklerin iş kurma isteği, ticari bilgi ve tecrübe açısından kadınlara göre daha avantajlı olduğunu tespit etmişlerdir. Erdemir (2018) ise Türkiye'de kadın girişimciliği üzerine yaptığı çalışmada, kadınların iş kurabilecekleri alanların sınırlı olduğunu ve kadın girişimcilerin girişimcilik motivasyonlarının aile ihtiyaçlarını karşılamak veya kendi işini yönetmek olduğunu vurgulamıştır.

Aslan ve Atabey (2007) ise küresel rekabet ortamında kadın girişimcileri ele almış ve eğitimde fırsat eşitliğinden yararlanamayan kadınların çoğunlukla vasıfsız işlerde çalışmak zorunda kaldıklarını, bu nedenle kendi işlerini kurma eğilimlerinin yüksek olduğunu belirtmiştir. Çalışmalarında, Bedük (2005), Ögüt (2006), İlter (2008), Soysal (2010), Morçin (2013), Keskin (2014), Gül (2016), Özyılmaz ve Yavuzer (2016), Durukan (2021) gibi araştırmacılar, Türkiye’deki kadın girişimciliğini ve kadınların karşılaştıkları sosyal ve kültürel engelleri incelemişlerdir. Bedük, (2005), kadınların toplumsal roller nedeniyle iş hayatında karşılaştıkları zorlukları belirtmiştir. Ögüt, kadınların iş dünyasında karşılaştıkları "cam tavan" engeline dikkat çekmiştir. İlter, kadın girişimcilerin yaşadıkları sorunları KAGİDER (Kadın Girişimciler Derneği) açısından incelemiş, Durukan ise KOSGEB'in kadın girişimcilere verdiği desteği değerlendirmiştir.

Keskin (2014) Türkiye'deki kadın girişimcilerin çoğunlukla mikro işletmeler kurduğunu ve girişimci sayısının yetersiz olduğunu vurgulamıştır. Soysal ise kadınların karşılaştıkları engellere rağmen erkeklere oranla daha başarılı olduklarını, hatta erkeklere özgü görülen sektörlerde kadınların başarı oranının arttığını tespit etmiştir. Morçin (2013), ise Türk kültürü bağlamında kadın girişimciliğini inceleyerek, kültürel etmenlerin Türk kadınlarının girişimcilik düzeyini olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, kadın girişimciler toplumsal roller, eğitimde fırsat eşitsizliği ve finansman zorlukları gibi engellerle karşı karşıya kalmaktadır, ancak buna rağmen başarı potansiyelleri yüksektir.

3. KADINLARI GİRİŞİMCİ OLMAYA YÖNLENDİREN NEDENLER

Dünya genelinde, kadınları girişimciliğe iten en önemli faktörlerden biri gelir elde etme ihtiyacıdır. İşsizlik ve alternatif ekonomik seçeneklerin kısıtlı olması da kadınları girişimciliğe yönlendiren önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Kadınları girişimciliğe çeken başlıca motivasyonlar; yaşam memnuniyetini artırma, bağımsızlık, başarı ve kendini gerçekleştirme arzusu, kendi patronu olma isteği, sosyal hedefler, esnek çalışma saatlerine duyulan ihtiyaç, mali bağımsızlık, kişisel gelişim ve iş tatmini olarak sıralanmaktadır. Ayrıca, kadınlar çoğu ülkede başarılarına ve yeteneklerine yeterince saygı gösterilmediğinden, girişimciliği kendi öz saygılarını oluşturma fırsatı olarak görmektedirler (Keskin, 2014).

Kadınları girişimciliğe yönlendiren faktörler evrensel olsa da ülkeler arasında bu motivasyonlar farklılık göstermektedir. Çünkü girişimcilik ruhu, o toplumun kültürel yapısıyla yakından ilişkilidir. Bir ülkenin ekonomik gelişmişlik düzeyi de girişimcilik ruhunu etkileyen önemli bir faktördür (Durak, 2011). Gelişmiş ülkelerde kadınları girişimciliğe çeken faktörler ön plana çıkarken, gelişmekte olan ülkelerde ise daha çok itici faktörlerin etkili olduğu görülmektedir. Çalışmalar, çeken motivasyonlara sahip girişimcilerin,

iten motivasyonlara sahip olanlara göre daha başarılı olduklarını ortaya koymaktadır (Özdemir, 2010).

Kadınların girişimci olmaya yönelmesinin arkasında bir dizi ekonomik, toplumsal ve kişisel faktör bulunmaktadır. Girişimcilik, kadınlara ekonomik bağımsızlık kazandırırken, toplumda daha fazla görünürlük ve söz hakkı elde etmelerini sağlayan güçlü bir araç haline gelmiştir (Keten, 2011).

Kadınların girişimci olma yolundaki en büyük motivasyonlarından biri, ekonomik bağımsızlık elde etme isteğidir. Birçok kadın, ailelerine ya da eşlerine ekonomik anlamda bağımlı olmaktan kaçınmak, kendi gelirlerini kontrol etmek ve kariyerlerinde ilerleme sağlamak amacıyla kendi işlerini kurma yolunu seçer. Özellikle geleneksel iş piyasalarında cinsiyet eşitsizliği ve ücret farkları gibi sorunlarla karşılaşan kadınlar, girişimciliği bu zorlukların üstesinden gelmenin bir yolu olarak görmektedir.

Kadınlar genellikle ailevi sorumluluklar nedeniyle esnek çalışma saatlerine ve iş-yaşam dengesine ihtiyaç duyarlar. Girişimcilik, kadınlara bu esnekliği sağlama potansiyeli taşır. Kendi işlerini yöneten kadınlar, çalışma saatlerini ve iş yüklerini kendi ihtiyaçlarına göre ayarlama şansı bulurlar. Bu esneklik, özellikle çocuk sahibi kadınlar için büyük bir motivasyon kaynağıdır (Espoir vd., 2020).

Birçok kadın, yaratıcı yönlerini ortaya koymak ve kendi fikirlerini hayata geçirmek için girişimci olmayı tercih eder. Girişimcilik, kadınlara kendi iş modellerini, ürünlerini veya hizmetlerini tasarlama ve geliştirme özgürlüğü verir. Özellikle sanat, moda, tasarım ve el sanatları gibi yaratıcı sektörlerde kadın girişimcilerin sayısının artmasının ardındaki sebeplerden biri de bu özgürlük arayışıdır.

Kadın girişimciler, topluma ve çevreye duyarlı projeler üretmeye büyük önem verirler. Sosyal girişimcilik, son yıllarda kadınlar arasında hızla yükselen bir trend haline gelmiştir. Kadınlar, sadece kar amacı gütmek yerine sosyal sorunlara çözüm bulmayı ve toplum üzerinde olumlu bir etki yaratmayı hedeflerler. Bu doğrultuda, kadınlar sıklıkla eğitim, sağlık, çevre koruma ve sosyal adalet gibi alanlarda girişimcilik faaliyetlerine yönelirler. Kadınları ekonomik hayatın içine sokarak bağımsız kazanç elde etme kapasitelerini arttırmayı hedefleyen program, bu yolla kadınların aile içi konumlarında da değişim olacağını varsaymaktadır (Balkız ve Öztürk, 2013).

Kadın girişimcilerin başarı hikayeleri, diğer kadınlar için güçlü bir motivasyon kaynağıdır. Özellikle medyada ve sosyal medyada ön plana çıkan başarılı kadın girişimciler, diğer kadınlara da kendi işlerini kurma konusunda ilham verir. Bu rol modeller, kadınların cesaretini artırarak, onları kendi girişimcilik yolculuklarına başlamaya teşvik etmektedir (Arslan ve Toksoy, 2017).

Kadınlar, iş dünyasında erkeklere göre daha fazla engelle karşılaşabilmektedirler. Bu engeller arasında cinsiyet ayrımcılığı, cam tavan sendromu, düşük ücretler ve kariyer basamaklarında daha yavaş ilerleme gibi

faktörler sayılabilir. Girişimcilik, kadınlar için bu engelleri aşmanın ve kendi başarılarını yaratmanın bir yolu olarak görülür. Kendi işlerinin patronu olan kadınlar, bu tür engellerden daha az etkilenirler ve cinsiyet eşitsizliğine karşı bir çözüm olarak girişimciliği benimseyebilirler.

Teknolojinin yaygınlaşması ve eğitim fırsatlarının artması, kadınların girişimcilik yolculuğuna çıkmalarını kolaylaştıran önemli unsurlardan biridir. Özellikle internetin sağladığı dijital platformlar, kadınların düşük maliyetlerle iş kurmalarına ve global pazarlara ulaşmalarına imkân tanımaktadır. Online eğitim programları, girişimcilik alanında bilgi ve beceri kazanmayı kolaylaştırırken, teknolojiye erişim, kadınların kendi işlerini daha yenilikçi ve rekabetçi bir şekilde yönetmelerine olanak sağlamaktadır.

Devletler, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşlar, kadın girişimcileri desteklemek amacıyla çeşitli finansal ve eğitim programları sunmaktadır. Mikrokredi, hibeler ve mentorluk programları gibi fırsatlar, kadınların kendi işlerini kurmalarını ve büyütmelerini desteklemektedir. Bu tür destek mekanizmaları, kadınların girişimcilik yolculuğuna cesaretle adım atmalarını sağlar.

Kadınları girişimci olmaya yönlendiren sebepler, kişisel, toplumsal ve ekonomik faktörlerin bir kombinasyonundan oluşmaktadır. Ekonomik bağımsızlık arayışından esnek çalışma şartlarına, sosyal etki yaratma isteğinden yaratıcı özgürlük arzusuna kadar birçok faktör, kadınların kendi işlerini kurmalarına ilham vermektedir. Kadın girişimcilerin desteklenmesi, sadece bireysel başarılarına katkı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda toplumun genel ekonomik ve sosyal gelişimine de önemli bir katkı sunar. Bu nedenle, kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi, sürdürülebilir kalkınma ve toplumsal cinsiyet eşitliği açısından büyük bir önem taşımaktadır (Espoir vd., 2020).

3.1. Kadın Girişimcileri Finansal Risk Oranları

Riskler, hedeflenen amaçların gerçekleşmesini engelleyen birer durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle, söz konusu risklerin doğru bir şekilde tanımlanarak, analiz edilerek, gerekli kaynaklar aktararak etkilerinin azaltılması gerekmektedir. Risklerin iş hayatındaki göz ardı edilemez etkisi konusunda fikir birliğine oluşturulmakla birlikte, zamanla, risklerin karşılanması süreci, basit bir mücadeleden öte, sürekli kontrol altında tutulması ve yönlendirilmesi gereken bir faaliyet olarak değerlendirilmeye başlanılmıştır (Bozkurt, 2016). İşletmeler öncelikle stratejik planda gösterilen amaçları gerçekleştirmeyi sağlayacak hedefler ile riskler arasında bir denge kurarlar ve belirlenmiş olan risk iştahları çerçevesinde hedeflerini belirlerler (Türedi vd., 2015).

Finansal risk, para veya değerli varlıkların alım ve satım süreçlerinde bir kayba uğrama olasılığı olarak tanımlanır. Her türlü finansal işlemde bu tür riskler doğal olarak mevcuttur. Farklı kurumlar, deneyimlerine ve finansal beklentilerine bağlı olarak çeşitli finansal risklerle karşılaşabilirler. Finansal

risk yönetimi, özellikle küçük işletmelerde genellikle işletme sahibi veya üst düzey yöneticiler tarafından gerçekleştirilirken, daha büyük ölçekli şirketlerde bu süreç, bir finansal risk yönetimi uzmanı tarafından yürütülür. Bu uzmanlar, riskleri tahmin etmekle kalmaz, aynı zamanda çözüm önerileri geliştirir ve uygulamalarını denetlerler. Finansal riskin, iyi yönetilemediği durumlarda, bu riskle karşı karşıya olan işletmeler iflasa sürüklenebilir. Gelişen ve değişen koşullar, başarılı bir girişimden söz edebilmek için riskin üstlenilmesinin tek başına yeterli olmadığını; asıl başarının. Riskin iyi yönetilmesi ile olanaklı olduğunu göstermiştir (Sayılğan, 1995);

Finansal risk yönetimi süreci belirli aşamalardan oluşur:

Risk Etmenlerinin Belirlenmesi: İlk adım, finansal risklere neden olan unsurların tanımlanmasıdır. Bu aşamada bilançolar, gelir ve nakit akış tabloları incelenerek şirketlerin borç, kur riski ve likidite gibi riskleri belirlenir.

Risk Etmenlerinin Ölçülmesi: Risklerin belirsiz olması nedeniyle kesin bir sonuç elde etmek zordur, ancak analistler standart sapma ve regresyon yöntemleri gibi istatistiksel modeller kullanarak risklerin etkisini ölçerler.

Riskten Korunma Stratejisi: Riskin etkisini en aza indirmek veya tamamen ortadan kaldırmak için çeşitli stratejiler geliştirilir. Bu stratejiler, ödeme koşullarını gözden geçirme veya maliyet yönetimi gibi yöntemlerle riskin azaltılmasını hedefler. Son yıllarda hız kazanan globalleşme süreci ve tek pazar haline dönüşen ülke ekonomileri, değişen koşullar karşısında, birçok riskle karşı karşıya kalmaktadır. Bu risklerin başında finansal riskler gelmektedir. İşletmelerin hayatlarına devam edebilmeleri ve diğer işletmeler karşısında rekabet avantajı elde edebilmeleri adına, bu risklerin yönetilmesi önem arz etmektedir (İpek, 2020).

Kırsal bölgelerde iş kurmak isteyen kadın girişimciler, genellikle yeterli öz sermayeye sahip olmadıkları veya başlangıç finansmanına erişimde zorluklar yaşadıkları için finansal risklerle karşı karşıya kalırlar. Bu durumun en yaygın nedeni, aile mülklerinin erkekler üzerine kayıtlı olması ve kadınların yeterli sermayeye ulaşamamasıdır (Arslan ve Toksoy, 2017).

OECD raporlarına göre, Türkiye’de kadın girişimciler, özellikle finansal kaynaklara erişim konusunda erkeklere göre dezavantajlı bir konumdadır. Erkeklerin %21,2’si gerekli finansmana erişebilirken, kadınlar arasında bu oran sadece %12,2’dir. TÜİK raporuna göre ise hem kadın hem erkek girişimciler finansal kaynaklara erişimde zorluk yaşamaktadır ve kadın girişimcilerin önemli bir kısmı, yeterli finansman bulamama nedeniyle girişimcilik hedeflerinden vazgeçmektedir.

4. TÜRKİYE’DEKİ KADIN GİRİŞİMCİLİK VE FİNANSAL RİSKLER

Türkiye’de kadın girişimciliği ve finansal risklerin ele alınması konusunda öne çıkan veriler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 1. Kadın Girişimciler ve İstatistikler

Konu	Veriler ve İstatistikler
Kadın Girişimcilerin Oranı	Türkiye'de toplam girişimciler içindeki kadın girişimcilerin oranı yaklaşık %13-15 civarındadır.
Kadın Girişimciliğinin Dağılımı	Kadın girişimcilerin %60'ı hizmet sektöründe faaliyet göstermektedir. Sanayi ve tarım sektörlerindeki oran daha düşüktür.
Eğitim Düzeyi	Kadın girişimcilerin çoğunluğu lise ve üniversite mezunudur. Yüksek lisans ve doktora düzeyindeki girişimciler daha az.
Sermaye Kaynakları	Kadın girişimciler genellikle kendi birikimlerini kullanmakta, %30-35'i banka kredisi veya mikro finansman olanaklarını değerlendirmektedir.
Finansal Riskler	Kadın girişimciler, özellikle kredi erişimi, sermaye eksikliği ve yüksek faiz oranları gibi finansal risklerle karşı karşıya kalıyor.
Devlet Destekleri	KOSGEB ve TÜBİTAK gibi kurumlardan kadın girişimcilere yönelik özel hibe ve kredi programları bulunmaktadır.
Dijital Girişimcilik	Kadınların dijital platformlar ve e-ticaret alanındaki girişimcilik faaliyetleri artarak devam ediyor.
Kadın Kooperatifleri	Türkiye'de yaklaşık 600 kadın kooperatifi bulunmakta olup, kadın girişimciliğinin teşviki için kooperatifleşme yaygınlaşmaktadır.
Başarı Hikayeleri	Türkiye'de birçok kadın girişimci, ulusal ve uluslararası başarılar elde etmekte olup, bu girişimciler genç kadınların rol modelini oluşturmaktadır.
Bölgesel Dağılım	Kadın girişimciler daha çok büyük şehirlerde yoğunlaşmakta olup, kırsal alanlarda bu oran daha düşüktür.
Çalışma Ortamı ve Sosyal Destek	Kadın girişimciler için aile desteği, çocuk bakımı ve iş-yaşam dengesi gibi sosyal konular önemli bir rol oynamaktadır.

Kaynak: TÜİK 2021

Bu tablo, genel bir bakış sunmakta olup, sektörel ve bölgesel farklılıkların dikkate alınmasıyla daha ayrıntılı analizler yapılabilmektedir.

Dünyadaki ve Türkiye'deki kadın girişimciliği ile finansal risklerin karşılaştırmalı biçimleri ve yorumları ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2. Dünyada ve Türkiye’de Kadın Girişimciliğinin Finansal Risklerin Karşılaştırılması

Konu	Dünyadaki Veriler ve Yorumlar	Türkiye'deki Veriler ve Yorumlar
Kadın Girişimciliğinin Oranı	Küresel olarak kadın girişimcilerin oranı %20-25 arasındadır. ABD’de bu oran %40’a kadar korunur.	Türkiye’de kadın girişimcilerin oranı yaklaşık %13-15’tir. Bu oran, küresel ortalamanın altındadır.
Sektörel Dağılım	Kadın girişimciler çoğunlukla hizmet sektöründe faaliyet göstermektedir. Yüksek teknoloji ve imalat sektörlerinde veya daha düşüktür.	Türkiye’de kadın girişimcilerin %60’ı hizmet sektöründe yoğunlaşmıştır. Sanayi ve tarım sektörlerinde oran daha azdır.
Eğitim Düzeyi	Gelişmiş kadın girişimcilerin büyük kısmı üniversite veya üzeri eğitime sahiptir.	Türkiye’de kadın girişimcilerin çoğu lise veya üniversite mezunudur. Yüksek lisans ve doktora seviyesindeki girişimciler daha az.
Sermaye Kaynakları	Küresel çapta kadın girişimcilerin %50’si banka kredilerine erişim sağlarken, bazı veriler mikro finans daha yaygın hale gelmiştir.	Türkiye’de kadın girişimcilerin %30-35’i banka kredisi arttı. Kendi birikimlerini kullanma oranı daha yüksektir.
Finansal Riskler	Küresel olarak kadın girişimciler daha fazla kredi geri ödeyemezler, yüksek faiz oranları ve sermaye eksikliği ile karşı karşıya kalırlar.	Türkiye’deki kadın girişimciler, kredi borcu ve yüksek faiz oranları gibi finansal risklerle mücadele etmektedir.
Yatırım ve Fonlama	Geniş kapsamlı kadın girişimciler için melek sermayesi, risk sermayesi ve kuluçka merkezleri daha erişilebilirdir.	Türkiye’de melek sermaye ve kuluçka merkezleri bulunmaktadır, ancak kadın girişimciler bu kaynaklara sınırsız erişim sağlamaktadır.
Devlet Destekleri	Birçok ülke kadın girişimciler için özel hibe, kredi ve vergi teşvikleri sunmaktadır (ABD, Kanada, AB ülkeleri).	Türkiye’de KOSGEB, TÜBİTAK ve Ticaret Bakanlığı tarafından kadın girişimcilere yönelik destek programları mevcuttur.
Dijital Girişimcilik	Küreselleşme kadın girişimcilerin e-ticaret ve dijital platformlarda artan bir varlığı söz konusudur.	Türkiye’de kadın girişimciler dijital platformlarda ve e-ticaret alanında aktif hale gelmiştir. Bu alan büyüme gösteriyor.
Başarı Hikâyeleri ve Rol Modelleri	Dünyada başarılı kadın girişimciler, genç girişimciler için rol modeli oluşturmakta, özellikle teknoloji sektöründe öne çıkmaktadır.	Türkiye’de yaklaşık 600 kadın kooperatifi bulunmakta olup, bu kooperatifler kadın girişimciliğini teşvik etmektedir.
Bölgesel Dağılım	Geniş kapsamlı kadın girişimciler ülkesinin geneli; Gelişimi olan geniş şehirlerde yoğunlaşmıştır.	Türkiye’de kadın girişimciler daha çok büyük şehirlerde faaliyet göstermektedir. Kırsal veriler veya daha düşüktür.
Çalışma Ortamı ve Sosyal Destekler	Gelişmiş çeşitlilik aile desteği, iş-yaşam dengesi ve esnek çalışma olanakları daha yaygındır.	Türkiye’de kadın girişimciler için sosyal hayatta neler yaşanabilir; Özellikle çocuk bakımı ve iş-yaşam zorlukları zorluklar yaşanmaktadır.
Kadın Kooperatifleri	Kadın kooperatifleri, özellikle geliştirmekte olan girişimciliği destekleyen önemli yapılar haline gelmiştir.	Türkiye’de yaklaşık 600 kadın kooperatifi bulunmakta olup, bu kooperatifler kadın girişimciliğini teşvik etmektedir.

Kaynak: Dünya Bankası 2018. Tüik 2021

Tablodaki veriler ve yorumlar, kadın girişimciliği ve finansal risklerin dünya ve Türkiye genelindeki durumu hakkında genel bir karşılaştırmalar sunmaktadır. Gelişmiş çeşitlilikte kadın girişimciliği daha yaygın, finansal destek ve sosyal olanaklar daha güçlüdür. Türkiye'de ise bu oranlar küresel anlamda ortalamanın altında, ancak devlet destekleri ve dijital girişimcilik gibi konularda önemli gelişmeler gözlemlenmektedir (Deveciyan, 2023).

Türkiye'de kadın girişimciliği ve finansal riskler konusunu daha ayrıntılı olarak ele almak gerekirse, birkaç önemli temele odaklana bilinir:

4.1. Kadın Girişimcilik Oranı

Türkiye'de kadın girişimciliği, toplam girişimcilerin yaklaşık %13-15'ini oluşturmaktadır. Bu oran, dünyada kadın girişimci oranının altında kalmakta olup, kadınların iş dünyasında karşılaştığı engellerin varlığı göstermektedir.

Kadın girişimcilerin büyük bir kısmı hizmet sektöründe yer almakta olup, imalat ve tarım gibi sektörlerde kadın girişimci oranı düşüktür (Soysal, 2010).

4.2. Finansal Kaynaklara Erişim

Finansal erişimini belirleyen en önemli faktörler finansal sistemin yapısı, banka şube yaygınlığı, finansal derinlik, kurumsal altyapı, sosyoekonomik göstergelerden gelir, eşitsizlik, eğitim seviyesi ve kentleşme gibi faktörlerdir (Kuzucu, 2019). Dünya Bankası, ekonomideki tüm yararlanıcıların ihtiyacı olan finansal ürün ve hizmetlere uygun maliyetlerle ulaşmaları, bu sürecin güvenilir ve sürdürülebilir olarak devamlılığının olması şeklinde finansal erişimi tanımlamaktadır (Yıldız, 2022).

Kredi Erişimi: Finansal kaynaklara erişim kadın girişimciler için kritik bir zorluk olmaya devam etmektedir. Kadın girişimcilerin çoğunluğu, sermaye oluşturmak için kendi birikimlerine başvururken, yalnızca %30-35'i banka kredilerine erişim sağlayabilmektedir. Kredi almak isteyen kadın girişimciler, yüksek faiz oranları ve kesintiler gibi engellerle karşılaşmaktadır.

Mikro finans; Türkiye'de mikro finans şirketlerinin, özellikle dezavantajları olan kadın girişimcilere destek sağlamaktadır. Bu finansman modeli, düşük miktarda sermayeye ihtiyaç duyan kadın girişimciler için önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Mikro finans, gelir düzeyi düşük bireylere, ailelere ve küçük ölçekli işletmelere finansal hizmet sağlanması anlayışıyla çalışan bir finansman hizmetidir (Canbaz, 2022).

4.3. Finansal Riskler

Finansal risk yönetimini, doğru ve zamanında uygulayan firmalar, finansal riskleri en aza indirerek fayda sağlamaktadır. Bu faydalar; Şirkete yatırım yapan yatırımcılara risk analizi yapılarak risk yönetim masraflarından kurtulmalarını sağlayabilir, ödenecek vergileri daha az seviyeye düşürebilir ve firmanın daha objektif olmasını sağlar (Adıgüzel, 2023).

Yüksek Faiz Oranları: Türkiye'deki ekonomik durum ve kredilerin sıkışıklığı nedeniyle, kadın girişimciler yüksek faiz oranlarıyla karşılaşmaktadır. Bu da girişimcilerin sürdürülebilir büyüme sağlamasını zorlaştırmaktadır.

Teminat Eksikliği: Bankalar kredi değerlendirmelerinde iş deneyimine, sektör uzmanlığına ve geri ödeme yeteneğine öncelik veriyor. Bu, ilk kez girişimci olan kadınları sınırlı önceki iş deneyimi nedeniyle dezavantajlı bir konuma sokuyor. Ticari bankaların, kredi verilen işletmenin performansı ve ödeme gücünden ziyade işletme sahibinin göstereceği teminatları dikkate alması ve kurumsallaşamayan işletmeleri riskli görmeleri nedeniyle uzun vadeli kredi açma konusundaki isteksiz davranışları finansal sıkıntıları attırmaktadır (Bektaş ve Tuna, 2013).

Kredi Geri Ödeme Zorlukları: Kadın girişimcilerin, özellikle yeni iş kurma aşamasında, işlerinden yeterli kazanç elde edememeleri durumunda kredi geri ödeme sorunlarının yaşandığı görülmektedir.

4.4. Devlet Destekleri ve Programlar

KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı): Kadın girişimciler için özel hibe ve kredi programları sunmaktadır. Bu programlar, iş kadınlarına kadınların sermayesini bulmalarını sağlamak ve girişimcilik faaliyetlerine teşvik etmektedir. Ülkenin büyüme ve kalkınma amaçları arasında önemli bir yeri bulunan girişimciliğin desteklenmesi konusunda Türkiye'de ilk akla gelen kurum KOSGEB'dir. KOSGEB, 2010 yılından günümüze yeni girişimcilerin desteklenmesi amacıyla KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Programı'nı yürütmektedir (Namal vd., 2018).

TÜBİTAK Destekleri: Kadın girişimciler için teknoloji ve inovasyon odaklı işlerde finansal destek sunmaktadır.

Melek Yatırımcılar ve Risk Sermayesi: Kadın girişimciler için bu tür yatırım kaynaklarına erişim hala mümkün. Melek'in ilgi odağı özellikle dijital girişimcilik ve teknoloji alanında artış gösteriyor.

4.5. Sosyal ve Kültürel Engeller

Türkiye'de kadın girişimciler, iş kurma sürecinde aile desteği, iş-yaşam dengesi gibi sosyal engellerle de karşılaşmaktadır. Özellikle küçük çocuklar

olan kadın girişimciler için çocuk bakımı ve ev işleri gibi açıklamalar, iş eğilimleri daha az yer almalarına neden olabilmektedir.

Kadınların iş dünyasında karşılaştığı cinsiyetçi önyargılar ve ağlar (ağ) oluşturma olaylarında zorluklar yaşamaları, kadın girişimciliğinin gelişimini sınırlayan bir diğer faktördür (TÜİK, 2021).

4.6. Kadın Kooperatifleri

Türkiye'de kadın kooperatifleri, kadın girişimciliğini teşvik eden önemli yapı taşlarından biridir. Bu kooperatifler, özellikle kırsal birimler kadınların bir araya gelerek üretim yapmalarını ve ekonomik faaliyetlerinde bulunmalarını sağlar. 600'den fazla kadın kooperatifi, girişimcilik alanında kadınları desteklemektedir (Dünya Bankası, 2018).

4.7. Dijital Girişimcilik

E-ticaret ve dijital platformlar, Türkiye'de kadın girişimciler için büyüyen bir fırsat alanı olmuştur. Gittikçe artan sayıda kadın, sosyal medya ve e-ticaret platformları üzerinden girişimcilik yapmaktadır. Bu alanlarda, kadınların sermaye birikimini doldurma ve daha esnek çalışma olanakları sunmaktadır.

4.8. Kadın Girişimciliğini Destekleyen Kurumlar

Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER): Türkiye'de kadın girişimcileri destekliyor, onların işlerinde daha fazla yer kazanmak amacıyla çeşitli eğitim ve ağ fırsatları sunuyor.

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu: Kadın girişimcilere yönelik genişletme çalışmalarını sürdürmekte ve girişimcilik ekosistemine ilerlemeyi sağlamaktadır (Yavuz vd., 2022).

Sonuç

Türkiye'de kadın girişimciler, finansal kaynaklara erişimde ve iş kurulumlarında çeşitli zorluklarla karşılaştığında, devlet destekleri, kooperatifler ve dijital platformlar bu süreçte kadınlara önemli fırsatlar sunmaktadır. Yine de kadın girişimciliğinin sürdürülebilir büyümesi için daha fazla finansal erişim ve sosyal desteğin sürdürülmesi kritik önemdedir.

Türkiye'de kadın girişimcilerin oranı, dünya çapındakilerin gözetiminde seyrediyor. Kadın girişimcilerin büyük bir kısmı hizmet sektöründe faaliyet göstermekte olup, tarım ve sanayi gibi diğer sektörlerde daha düşük oranlarda yer almaktadırlar.

Kadın girişimciliği, iş dünyasındaki kalıcı engelleri ortadan kaldırarak toplumsal cinsiyet eşitliğinin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynuyor. Kadın girişimciler, finansal kaynaklara erişim konusunda ciddi sıkıntılar

yaşamaktadır. Yüksek faiz oranları, kesintiler ve buna benzer zorluklar krediye ulaşabilen kadın girişimcilerin işletme ömrünü sınırlandırmaktadır. Finansal riskler, özellikle sermaye eksikliği ve kredi geri ödeme sorunları gibi faktörler, kadın girişimcilerin sürdürülebilir bir iş modelinin iyileşmesini zorlaştırmaktadır.

KOSGEB, TÜBİTAK gibi devlet yönetiminin hibe ve kredi programları, kadın girişimciliğini teşvik etmek için önemli bir rol oynamaktadır. Ancak bu desteğin daha yaygın hale getirilmesi ve kolay erişilebilir olması gerekmektedir. Kadın işletmelerin bu teşvik ve desteklerden yararlanması için bürokratik kolaylıklar sağlanmalı ve asgari hibe taşıma şartları daha kolay hale getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca kadın girişimcilerin melek sermayesine ve risk sermayesine daha fazla erişim sağlaması, büyüme potansiyellerini artıracaktır.

Kadın girişimcilerin karşılaştığı toplumsal cinsiyet rolleri, iş-yaşam dengesini kurmak ve iş dünyasındaki cinsiyetçi tutumlar, kadınların iş dünyasında daha aktif yer almasının önünde en büyük engelleme olarak tanımlanabilmektedir. Kadın girişimcilere yönelik sosyal ve aileyi destekleyenlerin, girişimcilik faaliyetlerini teşvik etmek için kritik bir gerekliliktir.

Dijital platformlar, e-ticaret ve sosyal medya aracılığıyla kadınların girişimcilik alanında daha aktif rol almalarına imkân sağlamaktadır. Bu alanın büyümesi, kadınların sermaye miktarlarını azaltırken daha esnek çalışma fırsatları yaratmaktadır.

Kadın çiftçileri, özellikle tarım sektöründe mevsimsel dönemlerin dışında çalışan kadınların ekonomik faaliyetlerini sürdürmesini desteklemektedir. Yerel kalkınma açısından çiftçi kadınların sürdürülebilirliği açısından önemli bir yapı arz etmektedir.

Türkiye'de kadın girişimciliği, toplumsal ve ekonomik kalkınmanın kilit unsurlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Kadın girişimcilerin finansal erişim sorunlarının giderilmesi, devlet ve özel sektör tarafından daha fazla büyüme ve toplumsal cinsiyet eşitliğini güçlendiren politikaların iyileşmesi, kadın girişimciliğin daha da gelişmesini sağlar. Kadınların girişimcilik ekosistemine tam katılımı, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınmasında yerini alacaktır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız

Yazar Katkısı: Emel Saraç: %100

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışma için destek alınmamıştır.

Etik Onay: Bu çalışma etik onay gerektiren herhangi bir insan veya hayvan araştırması içermemektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Çalışma ile ilgili herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Peer Review: Independent double-blind

Author Contributions: Emel Saraç: 100%

Funding and Acknowledgement: No support was received for the study.

Ethics Approval: This study does not contain any human or animal research that requires ethical approval.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest with any institution or person related to the study.

Önerilen Atıf: Saraç, E. (2024). Türkiye’de kadın girişimcilik ve finansal risklerin ele alınması. *Akademik Hassasiyetler*, 12(27), 81-100. <https://doi.org/10.58884/akademik-hassasiyetler.1561043>

Kaynakça

- Adıgüzel, İ. (2023). İşletmelerde finansal risk yönetimi ve finansal analiz: bist’e işlem gören enerji şirketleri üzerine bir uygulama. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 24(1), 365-378.
- Ağır, H. & Kara, M A. the relationship between entrepreneurship and economic growth: the case of Turkey. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi* 5/2 (Nisan 2017), 213-227.
- Altuntaş, G., Sözüer, A., & Semerciöz, F. (2015). Uluslararası girişimcilik ile ihracat pazar performansı arasındaki ilişki: Türkiye’deki ihracatçı işletmeler örneği. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 16(1), 65-78.
- Arıkan, C. (2016). Kadın girişimcilikte başarı ve başarıyı etkileyen faktörler: Bursa örneği. *Journal of Management and Economics Research*, 14(3), 138-156.
- Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tecrübe ve girişimcilik eğilim, *Doğuş Üniversite Dergisi*, 6, 1-11.
- Arslan, İ. K., & Toksoy, M. D. (2017). Türkiye’de kadınları girişimciliğe yönlten faktörler karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Girişimcilik Dergisi*, 1(1), 123-148
- Aslan, S., & Atabey, A. (2007). Küresel rekabette kadın girişimcilerin rolü ve türk kadın girişimci tipolojisi. *Khazar Journal of Humanities and Social Sciences*, 12(1-2).
- Balkız, Ö. I., & Öztürk, E. (2013). Neo-liberal gelişme anlayışı ve kadın: Mikro finans uygulamaları kadınları güçlendiriyor mu?. *Akdeniz İnsanı Bilimler Dergisi*, 3(2), 1-21.
- Bedük, Y. (2005). Türkiye’de çalışan kadın ve kadın girişimciliği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), 106-117.
- Bektaş, H., & Tuna, K. (2013). Borsa İstanbul gelişen işletmeler piyasası’nda işlem gören firmaların gri ilişki analizi ile performans

- ölçümü. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(2), 185-198.
- Bosma, N. & Kelley, D. (2019). *Global entrepreneurship monitor 2018/2019*, (GEM-2019). <https://www.gemconsortium.org> adresinden edinilmiştir.
- Bozkurt, C. (2016). Risk, kurumsal risk yönetimi ve iç denetim. *Denetişim*(4), 17-30.
- Can, Y., & Karataş, A. (2007). Yerel ekonomilerde kalkınmanın itici gücü olarak kadın. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, (3), 251-261.
- Canbaz, M. F. (2022). Mikro finans modeli ve kız öğrencilerin bilgi düzeylerinin tespiti. *Finans Ekonomi Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(3), 487-499.
- Çakıcı, A. (2004). Kadın girişimcilerin işletme fonksiyonlarındaki etkisinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 129-142.
- Deveciyan, Taksı M. (2023). Dijital girişimcilik ekosisteminde sürdürülebilirlik. *Journal of Awareness*. 8(1), 77-88,
- Durak, İ. (2011). Girişimciliği etkileyen çevresel faktörlerle ilgili girişimcilerin tutumları: bir alan araştırması. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9 (2), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İİBF.
- Durukan, L. (2021). Türkiye'de Kadın Girişimcilerin Desteklenmesinde KOSGEB'in Rolü. *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 7(1), 17-37.
- Erdemir, T. (2018). *Türkiye'de Kadın Girişimciliği ve Kadın Girişimciliğini Etkileyen Engeller ve Fırsatlar Üzerine Bir Araştırma* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi
- Gül, S. S., & Altındal, Y. (2016). Türkiye'de kadın girişimciliğinin serüveni: başarı mümkün mü? *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(4), 1361-1377.
- Hüseyin, A., & Kara, M. A. (2017). Girişimcilik ve ekonomik büyüme ilişkisi: Türkiye örneği. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 213-227.
- İlter, B. (2008). *Girişimcilik sürecinde kadın girişimcilerin karşılaştıkları sorunların analizi: Kagitder örneği* [Yüksek Lisans Tezi] Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- İpek, A. (2020). Riskten korunma muhasebesi Ve Türkiye'de uygulanabilirliği üzerine Bir vaka çalışması. *Muhasebe Ve Finansman Dergisi* (88), 75-96.
- Keskin, S. (2014). Türkiye'de kadın girişimcilerin durumu. *Journal Of Entrepreneurship & Development/Girisimcilik ve Kalkinma Dergisi*, 9(1).

- Keskin, S. (2017). Kadın ve Erkek Girişimciler Arasındaki Farklılıklar. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 64-76.
- Keten, B. (2011), *Kadın girişimcilerin bilgiye yaklaşımı* [Doktora Tezi], Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Kutanis, R., & Karakiraz, A. (2013). Akademisyenlerde tükenmişliğin Kopenhag tükenmişlik envanteri (CBI) ile ölçülmesi: Bir devlet üniversitesi örneği. *İşletme Bilimi Dergisi*, 1(2), 13-30.
- Kuzucu, S. (2019). Finansal erişim üzerine güncel bir literatür taraması. *PressAcademia Procedia*, 10(1), 27-31.
- Küçükoğlu, M. T., Baynazoğlu, M. E., & Berber, Ş. (2020). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer ve girişimcilik yönelimleri. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 27(1), 91-108.
- Mongane Espoir, C., Smith-Hunter, A. E., & Nolan, J. (2020). Female Entrepreneurship and Small and Medium-size Enterprise Growth: Evidence from Congo. *International Journal of Management and Marketing Research*, 13(1), 35-50.
- Morçin, S. E. (2013). Türk Kültüründe Kadın Girişimciliği: Kavramsal Bir Değerlendirme. *Journal of Entrepreneurship & Development/Girisimcilik ve Kalkinma Dergisi*, 8(2).
- Namal, M. K., Koçancı, M., & Aksoy, B. (2018). Kosgeb Girişimcilik Programı: Eleştirel Bir Değerlendirme. *Akademik Hassasiyetler*, 5(9), 93-110.
- Narin, M., Marşap, A., & Gürol, M. A. (2006). Global kadın girişimciliğinin maksimizasyonunu hedefleme: uluslararası arenada örgütlenme ve ağ oluşturma. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(1), 65-78.
- Oğuz, H. (2019). İşletmelerde çevresel bilinç ve duyarlılığın geliştirilmesi ve eko girişimcilik üzerine etkisi: Konya Organize Sanayi örneği.
- Öğüt, F., Kiliç, M. A., Engin, E. Z., & Midilli, R. (2006). Voice onset times for Turkish stop consonants. *Speech Communication*, 48(9), 1094-1099.
- Özdemir, A. (2010). Potansiyel girişimci olan kadınların motivasyon faktörleri ve Eskişehir’de bir araştırma, *Ege Akademik Bakış*, 10 (1).
- Özyılmaz, A. M., & Yavuzer, H. (2016). *Türkiye’de kadın girişimciliği ve girişimci kadınların karşılaştıkları sorunlar üzerine bir araştırma* [Yüksek Lisans Tezi], Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Polattaş, M. E. (2024). Türkiye’de Kadın Girişimciliği Ve Kadın Girişimciliği Üzerine Yapılan Araştırmalar: Doküman Analizi. *Firat University*

- International Journal of Economics and Administrative Sciences*, 8(1), 73-88. <https://doi.org/10.61524/fuuiibfdergi.1459134>
- Sayılgan, G. (1995). Finansal Risk Yönetimi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 50(01).
- Shmailan, B. A. (2016). Compare the Characteristics of Male and Female Entrepreneurs as Explorative Study . *Journal of Entrepreneurship & Organization Management*, 5(4), 1-7.
- Soysal, A. (2010). Türkiye'de kadın girişimciler: engeller ve fırsatlar bağlamında bir değerlendirme. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(01), 83-114.
- Sönmez, A., Arıker, Ç., & Toksoy, A. (2016). Dünya’da ve Türkiye’de sosyal girişimciliğin gelişimi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 17(37 Girişimcilik Özel Sayısı), 102-121.
- TÜİK. (2021, 4 Mart). *İstatistiklerle Kadın*, 2021 4 Mart 2022 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Kadin-2021-45635> adresinden edinilmiştir.
- TÜİK. (2021). *İşgücü istatistikleri*. 4 Mart 2022 <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-2021-45645> adresinden edinilmiştir.
- Türedi, H., Zor, Ü., & Gürbüz, F. (2015). Risk Odaklı İç Denetim. *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*(66), 1-20.
- Uyanık, Ö. (2020). Türkiye’de kadın girişimciliğin sosyal hizmet bağlamında incelenmesi. *Toplumsal Politika Dergisi*, 1(2), 134-154.
- Yakupoglu, S. (2018). Girişimcilerin başarısızlık nedenleri ile ilgili bir çalışma: Kars ili örneği [Yüksek Lisans Tezi], Hasan Kalyoncu Üniversitesi.
- Yavuz, N., Güler, D., & Engindeniz, S. (2022). Kırsal Kesimdeki Kadınların Girişimcilik Eğilimlerinin Saptanması: İzmir’in Kemalpaşa İlçesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 19(2), 191-198.
- Yelkikalan, N. (2006). 21. yüzyılda girişimcinin yeni özelliği: Duygusal zekâ. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1(2), 39-51.
- Yetim, N. (2002). Sosyal Sermaye Olarak Kadın Girişimciler: Mersin Örneği. *Ege Academic Review*, 2(2), 79- 92.
- Yıldız, M. (2022). Finansal Erişim, Ekonomik Büyüme ve Özel Sektör Yatırımları İlişkisinin Ekonometrik Analizi. *Maliye Ve Finans Yazıları* (118), 199-220.

Extended Abstract

Entrepreneurship, as the most fundamental element of production factors, is referred to as the transformation of human mental production into

economic value. Individuals who are sensitive to societal needs, take risks, and initiate production are called entrepreneurs. Entrepreneurs, by establishing their own ventures, provide economic benefits and offer new products, services, and development opportunities to society. Entrepreneurship is not only about personal success but also plays a significant role in societal and economic development. If we consider profit as the primary value in entrepreneurship, we would be somewhat unfair to entrepreneurs. In the new era, entrepreneurs who take on this responsibility prioritize sustainability and contributing to the national economy.

On a global scale, we see that the majority of those involved in entrepreneurial activities are men. The number and scale of entrepreneurial activities grow in direct proportion to a country's economy. After the Industrial Revolution, the mechanization of production tools created more employment opportunities, introducing women into the male-dominated business world. In the last century, women's contribution to employment and working life has increased significantly. Entrepreneurs are considered the smallest building blocks that financially boost the economies and societies of nations.

To contribute to national employment, exports, and economic growth, women are increasingly opting to become entrepreneurs, reflecting their knowledge, skills, and experience rather than working as employees. However, women entrepreneurs face societal gender roles, work-life balance challenges, and discriminatory attitudes in the business world, which can hinder their full participation. Social and family support systems are crucial in encouraging women's entrepreneurial activities. Additionally, women prefer to leverage flexible working conditions, independence, and the potential to create added value in their entrepreneurial ventures.

The spread of technology and increased educational opportunities are important factors facilitating women's entrepreneurial journeys. In particular, digital platforms enabled by the internet allow women to start businesses at lower costs and reach global markets. Online training programs make it easier to acquire knowledge and skills in entrepreneurship, while access to technology allows women to manage their businesses more innovatively and competitively.

Female entrepreneurship is also essential for gender equality, as women still face various barriers in the business world. Therefore, policies and programs supporting female entrepreneurship have gained importance. Women entrepreneurs not only contribute economically but also serve as role models, encouraging other women. Initially, female entrepreneurs primarily rely on personal savings and family capital to start their ventures. However, the entrepreneurial journey often entails financial risks, including securing capital and sustaining the business.

One of the most significant challenges women entrepreneurs face in the production of goods or services is access to finance. Banks usually assess

credit applicants based on work experience, industry knowledge, and repayment capacity. However, women entrepreneurs, especially first-time business owners, may face more difficulties in securing loans due to a lack of previous business experience or a solid financial track record. Angel investors and venture capitalists tend to invest in businesses with high growth potential. Yet, women entrepreneurs have fewer opportunities to raise funds compared to their male counterparts, particularly in high-risk sectors like technology and engineering, where venture capital is more prevalent.

Women entrepreneurs are often more cautious in their business management, which can sometimes be perceived negatively. They typically adopt a longer-term, sustainable approach, while venture capitalists prefer to invest in more aggressive growth strategies. This risk perception makes it harder for women entrepreneurs to secure increased investments. Compared to male entrepreneurs, women face greater challenges in obtaining financial resources.

Considering the female population in our country, integrating women into the workforce and supporting their entrepreneurial activities is expected to make a significant contribution to national development. Promoting female entrepreneurship offers great potential for both economic growth and gender equality. Women entrepreneurs face severe difficulties in accessing financial resources. High-interest rates, reductions, and limited access to credit constrain the longevity of women's businesses. Financial risks, particularly capital shortages and loan repayment issues, make it harder for women entrepreneurs to maintain sustainable business models.

The aim of this study is to examine the individual entrepreneurial activities of women in our country, in contrast to their dependent employment, and the financial challenges they face. Using data from TÜİK (Turkish Statistical Institute), the study will explore the number of women entrepreneurs and their difficulties in accessing financial resources. The results will be used to provide suggestions for the sustainability of financial resources based on statistical ratios.